

Slutredovisning av Projekt för Konceptutveckling av Tågturer i Säter (ett icke spårbundet tåg)

Oktober 2016 – sista oktober 2019

Skapa

Innehåll

Kort och konkret beskrivning av projektet	4
Varför ville vi genomföra projektet och vad det skulle leda till	4
Var genomfördes projektet	4
Vad har vi genomfört i projektet Vad har vi arbetat med i projektet och vad har vi använt pengarna till Bifoga adress till webbsidor och framtaget material	4
LEDARSKAP	4
KOMMUNIKATION	6
MEDARBETARE	8
STRATEGISK PLANERING	10
PROCESSER	12
STÖDJANDE PROCESSER	18
RESULTAT	20
Vilka har genomfört projektet	21
Vilka mål har ni haft i projektet?	22
Vilka resultat har projektet skapat?	22
Hur har ni förankrat projektet. Beskrivning av hur vi förankrat projektet från projektidé till genomförande	23
Beskriv projektets tänkta målgrupp. Beskriv vilka målgrupper projektet var tänkt att vända sig till ...	24
Har projektet gynnat även andra målgrupper? Beskriv i så fall vilka andra målgrupper och på vilket sätt de har gynnats?	24
Ange vilka andra aktörer ni samarbetat med för att nå projektets syfte och mål	25
Hur har ni spridit kunskap om projektets resultat	25
Hur har ni arbetat för att projektets resultat ska leva vidare efter projektet avslutas.	25
Vilka erfarenheter har ni fått genom projektet	25
Har något gått bättre än planerat?	26
Vilka svårigheter eller hinder har ni upplevt under projektets gång.	26
Hur fortsätter projektets verksamhet efter projektets slut	27
Vilka rekommendationer skulle ni ge till andra som vill genomföra liknande projekt?	27
Hade projektet genomförts även utan stöd	27
Har stödet bidragit till att verksamheten finns kvar	27
Hade ni med ideella resurser i projektet	27
Beskriv det ideella arbetet	27
Hur stort blev det ideella värdet som ingick i projektet. Berätta vad det ideella arbetet bestod av ...	28

Beskriv de övriga ideella resurserna det kan vara en lokal vi inte betalat hyra för eller byggmaterial som någon skänkt.....	28
Hur många timmar sysselsättning per år som är bestående efter projektets slut har projektet skapat för kvinnor. Tjänsterna ska vara nyskapade.....	28
Hur många timmar sysselsättning per år som är bestående efter projektets slut har projektet skapat för män. Tjänsterna ska vara nyskapade.....	29
Hur många nya företag har projektet skapat Nyskapade oavsett organisationsform.....	29
Resultat för indikatorer av Jordbruksverket (kryssrutor).....	29
Hur många nya produkter har projektet skapat? Produkter som tillverkas lokalt och skapar försäljningsintäkter.....	29

Kort och konkret beskrivning av projektet

Projektet har avsett konceptutveckling, dvs att utveckla föreningens organisation genom att arbeta med ledarskap, kommunikation, medarbetare, strategisk planering, processer och resultat. I projektet har skapats tydliga roller, mandat och befogenheter, avgörande för föreningens ledarskap. Muntlig och skriftlig kommunikation har utvecklats vad gäller planering, genomförande och uppföljning med en tydlig värdegrund, metodiska styrgruppsmöten och workshops och en kontinuerlig revidering av verksamhetens hemsida och synlighet på Facebook. Medarbetare rekryteras numera i enlighet med kravprofiler med stöd av intervjuguider och mall för referenstagning. Metodisk strategisk planering har både bidragit till nya uppdrag och till omprövning av tidigare beslut. Arbetet i projektet har inneburit ett klargörande av föreningens huvud- och stödprocesser. Nyckeltal har tagits fram och utgör nu en del av fortlöpande uppföljning av ekonomiska och statistiska resultat. Projektets ledning har varit en styrgrupp och en projektledare har varit sammanhållande kraft tillsammans med webmaster och ekonomiansvarig.

Varför ville vi genomföra projektet och vad det skulle leda till

Syftet med projektet var att göra TURiS till en varaktig, affärsmässig verksamhet, bevara befintliga och skapa nya arbetstillfällen, göra Säterdalen tillgänglig för alla genom en handikappanpassad vagn, utveckla nya samverkansformer, utgöra ett komplement till begränsad befintlig kollektivtrafik, göra Sätters kommun mera känt och attraktivt för boende och besökare, medverka till att sprida information om aktiviteter, natur- och kulturupplevelser.

Var genomfördes projektet

Projektets huvudsakliga verksamhet har varit i Säter i Dalarna. Vi har därutöver varit verksamma i Långshyttan, i centrala Hedemora, i Borlänge och i Falun.

Vad har vi genomfört i projektet Vad har vi arbetat med i projektet och vad har vi använt pengarna till Bifoga adress till webbsidor och framtaget material

Denna rapport redovisar allt som vi arbetat med och genomfört i projektet. Vi har följt den disposition som framgår av aktivitetsplan 2016 05 22. Projektet startade i oktober 2016.

LEDARSKAP

Verksamheten har letts av en verksamhetschef som tillika varit projektledare för Leaderprojektet "Konceptutveckling av Tågturer i Säter" från hösten 2016 till hösten 2019. Verksamheten har sedan våren 2018 en [ledarskapspolicy \(Bilaga 1\)](#) som antogs av styrgruppen den 14 maj 2018. Som uppstart inbjöd styrelsen alla medlemmar i den ekonomiska föreningen till ett medlemsmöte den 23 oktober 2016. Mötet handlade om hur Tågturer i Säter skulle få en tydligare inre struktur, där ledarskap och organisation har varit ett av flera viktiga utvecklingsområden. Under projekttiden har styrgruppen haft totalt 22 styrgruppsmöten. Agendan på mötena har i stora drag följt projektansökans aktivitetsplan. Under våren och sommaren 2017 hade vi 6 styrgruppsmöten, dvs i princip ett möte i månaden för att med full kraft ta tag i de strategiska utvecklingsområden som behövdes.

I projektansökans aktivitetsplan fanns en särskild aktivitet, benämnd styrelseutbildning, som skulle innehålla arbete kring vad ett aktivt styrelsearbete innebär, vikten av bra

sammansättning i en styrelse och vilka roller som finns i ett styrelserum respektive i ett ledarskap. Utbildningen skulle genomföras av två konsulter från Nya Ledarskapet. Samma konsulter skulle även genomföra den första workshopen. Under förberedelsearbetet till vår första workshop framkom att de två konsulterna bedömde att det såväl i TURiS styrgrupp som i TURiS styrelse fanns en sådan gedigen erfarenhet och kompetens av styrelse- och projektarbete att en särskild styrelseutbildning inte skulle behövas.

Alltsedan 2017 har vi inbjudit till och genomfört Workshops varje år. Allt fler deltagare har varit med för varje år. Projektledaren varit moderator vid workshops under 2018 och 2019. Arbetet vid samtliga workshops har handlat om att utifrån givna scenarier ta fram vision, affärsidé, mål och om hur ledarskapet och organisationen kan behöva anpassas efter nya förutsättningar. Utvärderingar från deltagare har visat att man varit mycket nöjd med arbetssättet. Vid varje workshop har således TURiS organisation och ledarskap berörts. På samma sätt har ledarskap och organisation varit en viktig grund för arbetet i samtliga styrgruppsmöten. Inför slutredovisningen av projektet "Konceptutveckling av tågturer i Säter" i oktober 2019 har vi tagit avstamp i ytterligare en workshop, där vi jobbat med olika framtidsscenarioer och med konkreta frågeställningar om ledarskap, organisation och ägarstruktur. Resultatet av styrgruppens metodiska arbete kring hur TURiS verksamhet ska styras, ledas och organiseras framgår av nedanstående organisationsbild.

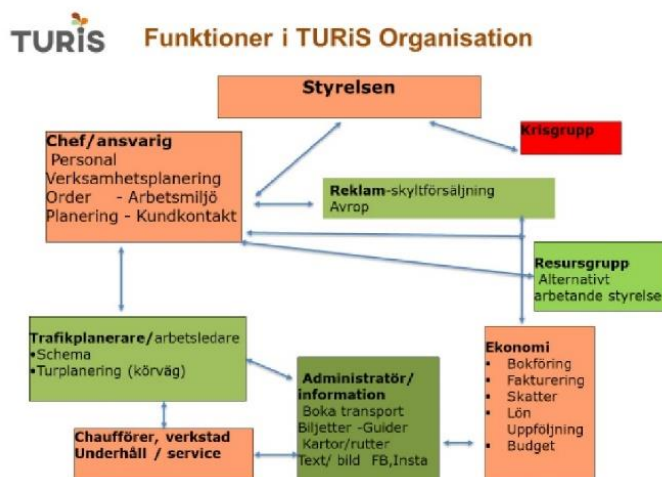

Bild TURiS operativa organisation med funktioner. (bilaga2)

Bilden beskriver vilka funktioner som under projektets tid har utvecklats och numera finns i verksamheten. Styrelsen har det strategiska och övergripande ansvaret med fem styrelsemedlemmar som alla är registrerade hos Bolagsverket. Tidigare hade styrelsen krav på att alla ledamöter tillika skulle vara medlem i den ekonomiska föreningen. Ett krav som är

önskvärt, men frångåtts då TURiS bloggare, som inte är medlem, erbjöds att bli styrelseledamot för att bättre kunna hålla sig uppdaterad. Genom åren har vi ofta adjungerat expertis till styrelsens möten. Det har mest handlat om teknisk kompetens. Det finns 16 medlemmar i den ekonomiska föreningen (varav 1 dödsbo sedan sommaren 2019). Medlemmarna och deras deltagande i workshops, stämmor mm är viktiga parter i ledarskapet. Av dessa är en handfull aktiva och resten är supportrar. Projektledaren har även fortlöpande ansvarat för att de medlemmar som valt att inte medverka i styrgruppsmöten och workshops ändå fått information (e-mail eller telefonsamtal) om det som händer kring TURiS.

Projektet, genom styrgruppen, har förtydligat verksamhetschefens uppdrag som är att ha ett övergripande ledar- och chefskap, ha kundfokus, arbeta med verksamhetsplanering, fördela ansvar och befogenheter och se till att det finns former för samverkan. Vara

TURiS ansikte utåt. En ny funktion som trafikplanerare har tillkommit. En tjänst som tillsätts under senhösten 2019. Bakgrunden är att de tekniska frågorna kräver en särskild kompetens. Trafikplanerare ska alltid ha YKB (Yrkeskompetensbevis). Uppdraget är att fördela det dagliga arbetet, lägga schema, ordna transporter av tåget, följa upp att lokföraren gör det som åläggs dom i anställningsavtalet mm. Trafikplaneraren ansvarar för alla kontakter med mekaniker och annan teknisk service när så behövs. Det krävs att trafikplaneraren har hög social kompetens och ser till att lokförarna trivs. Inför 2020 kommer trafikplaneraren att tillika vara skyddsombud enligt TURiS arbetsmiljöpolicy.

Projektledaren har haft en hög ambition att knyta en grupp av ideellt arbetande personer till sig, som kan rycka in vid extra behov av insatser, som konduktör, trivsel- och säkerhetsvärdar etc. Under projekttiden har vi haft närmare 10-talet personer som ställt upp vid särskilda tillfällen.

Sammanfattning ledarskap. Projektarbetet har lett till att TURiS ledarskap, roller, mandat och befogenheter har växt fram och blivit tydligare. Vi står rustade för att bli fler.

KOMMUNIKATION

TURiS sätt att kommunicera dvs att få till en bra informationsöverföring, att skapa dialog och att skapa långsiktiga kontakter har successivt växt fram. Att få positivt genomslag i dagens mediabrus har onekligen varit en utmaning. Vi har lärt oss att nyheter är färskvara, att inlägg på Facebook och Instagram ska vara rörliga bilder och komma ut samma dag. Vi har också lärt oss att möten i dialogform med olika grupperingar som t.ex. företagsfrukostar, ortsgupperingar, intressegrupper, besöksnäringssgrupp, företagsråd, cafémöten m.fl. är det som skapar hållbara kontakter. Att sälja annonser måste ske via personliga besök till att börja med. Det finns en hälsosam skepsism till den som kommer och pratar om ett icke spårbundet tåg. Till att börja med men sen-- då när TURiS har blivit ett varumärke då går allt mycket lättare.

I projektets aktivitetsplan står det att vi ska ta fram populärversioner, med det menar vi skriftlig dokumentation som gjorts så enkel att alla kan läsa och ta till sig, gärna med bilder. Det har vi gjort, såväl stadgar som ekonomiska rapporter, bokslut och verksamhetsberättelser, rutiner, policyer, kravprofiler mm. har utformats så enkelt som möjligt utifrån enkla mallar.

Inom ramen för det arbetet har vi även utarbetat en **kommunikationsplan (bilaga 3)** som beskriver mål, budskap och vilka kanaler som vi ska använda för att vi ska nå ut med våra budskap. All dokumentation i TURiS ska uppfylla våra krav på ett gemensamt och seriöst ansikte utåt. Styrgruppen bearbetade materialet och sen antog styrelse den. Grunden till den antagna kommunikationsplanen var en grafisk profil som antogs redan 2017 av både styrgrupp och styrelse. Till hjälp för det arbetet anlätade vi företaget Formspråk. Verksamheten har en **annons- och skyltpolicy (bilaga 4)** för att säkerställa att inga konstiga budskap kommer upp på tåget som inte stämmer med TURiS etiska kompass. Mot bakgrund av GDPR (The General Data Protection Regulation) har vi tagit fram en **integritetspolicy (bilaga 5)** som även finns på hemsidan under rubriken kontakt.

Hemsidan www.turissater.se har reviderats fortlöpande under hela projektet. Redan 2017 skapade vi en kalender där alla event är inlagda. Kravet var att kalendern skulle kunna läsas i alla mobiltelefoner oavsett operativt system, vilket krävt fortlöpande justeringar. Ett annat krav var att alla inlägg på Facebook (TURiS-Tågturer i Säter ekonomisk förening) skulle överföras automatiskt till hemsidan, vilket numera också sker. Under 2019 utvecklades hemsidans kalender till att även ha foton som visar olika uppdrag. Detta för att attrahera fler besökare, främst till guide turer.

verksamhet. Bloggen fortsatte fram till våren 2019 och avsikten är att den ska ta förnyad kraft inför 2020. TURiS har ökat sina följare på Facebook från 477 i maj 2018 till 645 i september 2019.

Under senhösten 2016 startade TURiS Vänner, en undersektion till den ekonomiska föreningen, syftet var att skapa ambassadörer som rekommenderade och talade gott om TURiS årsavgiften sattes till 100kr. Som mest fick vi 80-talet vänner som talade gott om TURiS. Under 2019 beslutade styrelsen dock att TURiS Vänner skulle upphöra eftersom den krävde mycket administrativa insatser och gav mycket lite intäkter.

Sammanfattning kommunikation Projektet har lett till att vi numera metodiskt arbetar efter en kommunikationsplan, vi jobbar med relationsmarknadsföring. Vi har fått ett starkt varumärke i Säters och har blivit kända även i Sätters närkommuner.

MEDARBETARE

TURiS medarbetare är lokförare. I övrigt har vi inga andra anställda i den operativa driften. För projektet finns en projektledare med 344 timmar/år, en webmaster med 172 tim/år och en ekonomiskt ansvarig med 68,4 timmar/år.)

Projektledarens uppdrag har varit att genomföra och följa upp det systematiska utvecklingsarbetet enligt den aktivitetsplan som framgick av projektansökan. Dessutom har hon dokumenterat många av de processer som krävs för att ett företag ska kunna utvecklas vidare. Inför varje styrgrupp har hon stämt av med aktivitetsplanen och gjort en kallelse och skickat ut den. Efterarbetet har varit att skriva protokoll samt genomföra de åtgärder som styrgruppen kommit fram till.

Webmasterns uppdrag har varit att fortlöpande vårda TURiS hemsida, hantera programvaror och abonnemang för Wordpress, IZettle, Paloma, samt TURiS telefonabonnemang. IZettle är ett tekniskt system för biljetter på tidtabellsturer. På ideell tid har webmastern byggt om hemsidan för att få in bloggarens anteckningar samt gjort en teknisk lösning för att få FB och hemsidan att kommunicera. Så fort något läggs in på hemsidan, kommer det automatiskt ut på FB. Webmastern har gjort en anpassning av hemsidan så att där finns nu en kalender, där projektledaren lagt in alla tidtabellsturer, abonnemang och olika event. Mellan åren 2016-2019 har han fixat all teknik för biljettförsäljning vid event, först via Paloma, sen via hemsidan, till sist via Visit Dalarna. Webmastern som äger Sätters Camping där TURiS varit parkerad sommartid är där en god ambassadör för TURiS. Med sitt IT kunnande har han haft uppdraget att stödja och följa alla inlägg på TURiS Facebooksida under hela projekttiden. Han har dessutom utbildat lokförare, ideellt arbetande konduktörer, värdar och verksamhetschef i IZettle.

Ekonomiansvarig har arbetat med löpande bokföring, löner- och arbetsgivaravgifter, budget, uppföljning och prognoser under hela projekttiden och har aktivt medverkat på alla styrgruppsmöten och vid behov levererat skriftliga ekonomiska rapporter. Han har även medverkat vid 4 workshops och inför dessa möten tagit fram en rad olika ekonomiska och statistiska beräkningar. Innan föreningen har tecknat avtal med "stora abonnemangskunder" (Säter, Falun, Borlänge, Hedemora) har han gjort underlagsberäkningar mm. Som underlag för att göra TURiS affärsmässig har ekonomiansvarig gjort djupanalys av crowdfunding och haft både personliga möten och telefonsamtal med olika plattformar för crowdfunding. Ekonomiansvarig har gjort analyser av offerter på ett nytt tåg vid ett flertal tillfällen samt även haft kontakter med olika tågleverantörer. Införande av nya stadgar krävde ekonomiansvarigs inläsning av lagstiftning kring ekonomiska föreningar innan han till slut gjorde förslag till nya stadgar som antogs av stämman 2017. På samma sätt har han arbetat med inläsning av bolagslagar, utarbetande av stiftelseurkund, bolagsordning och haft möten med

Nyföretagarcentrum m fl under 019 för att föreningen ska kunna inrätta ett operativt aktiebolag, vilket förefaller krävas för att finansiera ytterligare ett tåg. Inför 2020.

2017 hade vi två lokförare med sammanlagt 653 timmar. Varav den ene föraren hade sin anställning i Samhall men var uthyrd med månadslön till TURiS.

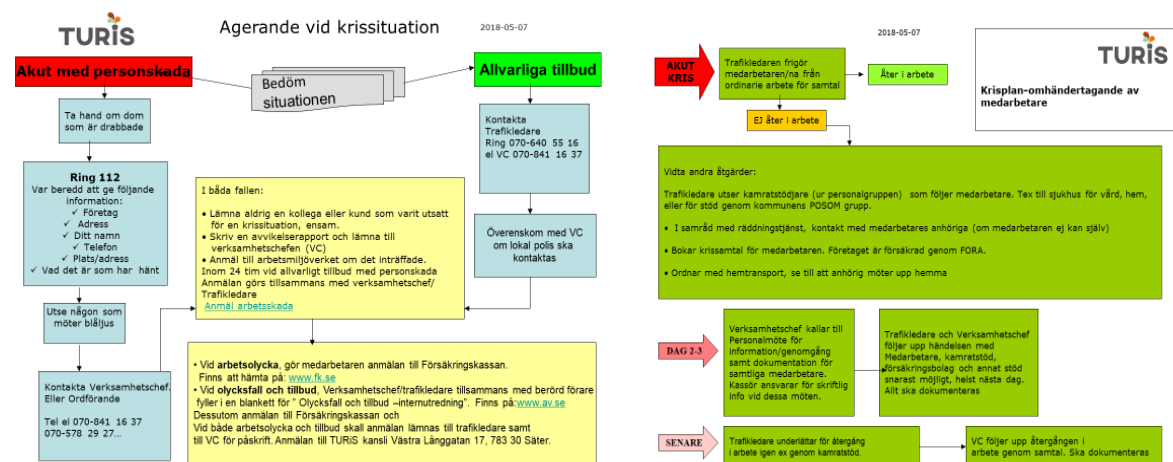
2018, hade vi sex timanställda lokförare med sammanlagt 555 timmar. Något färre timmar detta år i jämförelse med tidigare år, eftersom vi hade alla anställda på timme därmed kunde vi balansera efterfrågan och tillgång.

2019 hade vi till slutet av september vi sju timanställda med 482 timmar samt köpte 70 timmar för transportörer.

Rekrytering. Inom ramen för Leaderprojektet har vi successivt utvecklat tre kravprofiler. För **verksamhetschef (bilaga 8) lokförare (bilaga 9), och för trafikplanerare (bilaga 10)** För att underlätta rekryteringsprocessen har vi utarbetat ett material som kan anpassas utifrån vilket jobb som gäller. **Intervjufrågor (bilaga 11).**

Erfarenheter från de första åren i verksamheten gjorde det nödvändigt att öka kraven för lokförare. Den som ska köra detta 19,5 m långa tåg och transportera max 46 människor måste enligt vår mening ha C -körkort. Inom ramen för projektet har vi utvecklat processen så att det av anställningsavtalet framgår, förutom lön och andra villkor, även vilka arbetsuppgifter som ska utföras inom ramen för anställningen, som den anställde undertecknar. Vi har funnit att en daglig arbetsledning är nödvändig och har då organiserat arbetet så att det finns en arbetsledning på plats vid Sätters Camping och att verksamhetschefen har regelbunden återkoppling till samtliga förare under högsäsong. Stygruppen har med hjälp av två erfarna förare tagit fram en **arbetsmiljöpolicy (Bilaga 12)**, samt en handlingsplan mot bakgrund av en **riskbedömning (Bilaga 13)**. En plan som ska följas upp under 2020. Vi har successivt skapat en modell för introduktionsutbildning (första version 2017). Modellen bygger på att vi har en teoretisk del med information om TURiS samt en praktisk del med genomgång av lok, vagnar och körteknik. Program för introduktion revideras inför varje ny säsong. Alla lokförare har arbetskläder och namnskylt. Okulärt ska det synas vem som tillhör verksamheten. Under projektiden har tekniska förbättringar gjorts i loket med hänsyn till arbetsmiljön som tex ny förarstol.

En **krispolicy och arbetsmetod_ (Bilaga 14)** har tagits fram som har reviderats inför varje säsong från och med 2017 Den sitter i förarnas pärm som finns med vid varje körning. Nedan en bild med utdrag ut policyn:

Andra rutiner som vi utvecklat för att garantera säkerhet är en checklista med olika kontrollpunkter innan start och en checklista efter körning. Den kom tidigt processerna (2017) och har sedan utvecklats allteftersom vi lärt av erfarenheter. Det finns en instruktion för att arbeta med IZettle som är ett system för kassaregister och betalning med såväl kontanter, Swish och kontokort. Vi har skapat en rutin med daglig loggbok för lokförare avsikten är vi kan följa upp en massa spännande dagliga händelser. Det finns också en reservdelslista som sitter i förarpärmen i förarväskan. Allt för att underlätta om/något händer. Annat gemensamt förhållningssätt som vi utvecklat under projektiden är att föraren alltid ska veta vem som ska kontaktas vid inställda turer. Från och med november 2019 blir det trafikplaneraren. På Facebook och hemsidan ska det läggas ut tydlig information och snabb information om inställd tur. som möjligt. Där har webmaster haft ett stort ansvar,

Sammanfattningsvis. En viktig framgångsfaktor för TURiS har varit att vi lyckats få en stabil grupp av otroligt kompetenta förare med gedigen erfarenhet som skapar förtroende och trygghet hos resenärerna. Med en bra introduktion och en förarväska full med uppdrag, loggbok och checklistor tycker att de har världens roligaste jobb. " Vilken skillnad, när jag kör TURiS då möter jag bara glada människor, och inte har dom bråttom heller" säger en av förarna.

STRATEGISK PLANERING

Projektledaren har i princip inför varje styrgruppsmöte stämt av med den aktivitetsplan som bilades projektansökan. På så sätt har hon haft kontroll över vad som är aktuellt inom respektive delprocess. Vi har haft många samarbetspartners som vi haft möten med för strategisk planering. Borlänge kommun, Falu-P och Centrala Stadsrum i Falun, Företagare och köpmän i Sätters kommun, Hedemora kommun, Ideella organisationer, Sätters kommun, Säterbygdens församling, Visit Dalarna med Turistbyrån, Västanhede trafik.

Borlänge kommun Under 2018 var TURiS ett mycket uppskattat inslag i Borlänge med 6 abonnerade dagar. Vi påbörjade planeringen hösten 2017 och fortsatte under våren 2018. Framförallt var det många tillstånd och körvägar som behövde planeras.

Falun Hösten 2017 hade Projektledaren och en styrelseledamot ett par möten med Centrala stadsrum i Falun och Falu kommun Resultatet blev 5 dagar i Falun under 2018. Inför 2019 träffade projektledaren Världsarvet i Falun samt VD för Falu Gruva samt VD för Falu P. Det visade sig att Falu P ville hyra TURiS vid 12 tillfällen.

Företagare Projektledaren tog redan 2016 initiativ till fler samverkansmöten med företagare och konsthantverkare i Stora Skedvi vilket resulterade i att gruppen gjorde en broschyr/karta över sin lokala verksamhet och på så sätt startade ett lokalt samarbete som håller i sig även idag. Projektledaren var även behjälplig med leda gruppen i Stora Skedvi så att det blev en uppdaterad broschyr även under 2017. Detta trots att vi visste att vi inte skulle kunna köra med resenärer till Stora Skedvi. Redan under 2017 fick vi också klart för oss trots många samtal och möten att det inte skulle gå att använda TURiS under Konstrundan. Flera skäl. Besökarna vill åka till många ställen och inte vara beroende av ett långsamt gående tåg, trots att vi hade en spännande konstkunnig guide som kunde tänka sig att prata under resorna. Ett annat skäl (det främsta) var att TURiS inte fick köra med resenärer på 70 vägar där Konsthantverkarna fanns.

Andra intressanta kontakter som vi haft kontakt med är Kulinariet för att lära oss av dom. Vi har också vid några tillfällen träffat Västanhede trafik för att se om vi kan lära av varandra och få någon idé till samarbete. En av lokförarna är anställd av företaget, när

han inte kör för TURiS. Vi hade mycket intressanta samtal men ännu har vi inte funnit den rätta gemensamma utmaningen.

Almi och Södra Dalarnas Sparbank är våra samtalspartner vad gäller att finansiera ett nytt tåg, vilket vi planerar inför 2020.

Dessutom hade projektledaren möten med köpmän och med Kulturskolan om att skapa ett äventyrsevent i hösten 2018 vilket blev "Pumpakungens återkomst". En succé med 140 resenärer och med första sida och mittuppslag i Södra Dalarnas tidning.

Projektledaren har deltagit på köpmännens månatliga möten för att lyfta fram och ha dialog om TURiS möjligheter. Genom dessa möten har idéer lyfts fram som har förverkligats; fastighetsmäklare har abonnerat på TURiS och bjudit alla familjer som köpt bostad i Säter på en guidad tur.

Hedemora Under 2017 och 2018 hade TURiS roliga uppdrag i Hedemora. Det var Skördeloppet en ideell förening som anordnade och det var kommunen som hyrde för Kulturnatten och det var Familjens dag anordnad av ideella krafter. Planeringen gjordes således med tre olika köpare, vid många olika tillfällen.

Ideella organisationer Projektledaren har tagit initiativ till samarbete med föreningarna Säterstampen och Nostalgic Club därför att vi har nytta av varann. Numera ses föreningarna minst två gånger varje år för att ha dialog om samverkansfrågor. Föreningarna har även varit med på vår årliga workshop. Projektledaren har även besökt pensionärsorganisationer och haft kontakt med ideella organisationer om vad som är på gång i Säter tex triathlon.

Säters Mentalvårdsmuseum Projektledaren har haft kontakt med museet för att erbjuda resor ut till den vackra vita staden, med guidning inne på muséet. Det var lite motigt i början men de två sista åren har vi lyckats att få till bra paketerbjudanden med resa, fika och visning av muséet

Säters kommun Projektledaren har haft gemensam planering med kommunen, främst näringslivsenheten men även med, kommundirektörer, gatuchef och kontaktförsök med kulturförvaltningen. I början av projekttiden hade vi planeringsmöten på näringslivskontoret för att planera äldreturer samt resor för särskoleelever, förskole-och fritids. Med årskort för personalen som distribuerades/hämtades från receptionen i Rådhuset kunde personal följa med. Inför varje säsong fram t.o.m. 2018 har projektledaren haft liknande möten om denna typ av resor. Kommunens besparingsskäl gjorde att mötena upphörde 2018. Turerna för äldre blev kvar och kommunens samordnare hjälpte till under 2018 men från och med 2019 försvann även den tjänsten. Projektledaren har då själv kontaktat och försökt samordna denna verksamhet.

Säterdalsbacken Projektledaren och förare har medverkat i kommunens arbete för att öka säkerheten i Säterdalsbacken på tisdagskvällar, 2017 och 2018. Det har skett i form av möten och förare med tåg har varit på plats i backen för att visa. Utmaningen är att i Säterdalsbacken blandas fotgängare med gamla bilar och med TURiS tåget på tisdagskvällar. För TURiS tåget stopp i backen för att det kommer mötande trafik kan tåget inte starta i de brantaste delarna. Då måste resenärerna gå av och gå upp. Vid nerfart kör tåget sakta och motorbromsar och då körs det ofta om av motorcyklar och andra fordon som anser att tåget går för sakta. Med en ständig ström av fotgängare känns inte situationen ok. Föreningen har yrkat på att det ska finnas ett signalsystem som hjälper såväl blåljustrafik som tåget att ta sig upp utan mötande trafik mitt bland alla fotgängare och nerför backen utan att bli omkörda. Så blev det inte. Säters kommun hade inte ekonomiska möjligheter att satsa mer på säkerhet i Säterdalsbacken. Istället har Folkparken haft fler vakter som håller bättre ordning på trafiken. Dessutom har

backen med hjälp av galler delats i nederdelen så att tåget kan svänga runt och parkera. För att sen ta fart och ta sig upp när vägen är fri. Med erfarna förare har detta lyckats bättre under 2019 än under tidigare år. Körning i Säterdalsbacken ingår för samtliga förare i introduktionsutbildningen. Under 2019 får förarna endast ta med 30 personer per tur uppför. Detta i avvaktan på att TURiS kan skaffa ett moderna och ännu starkare tåg.

Sommarjobbare Projektledaren och styrelseordförande har haft två möten med strategisk planering med kommun och näringslivschef i Säter där vi önskade att Sätters sommarjobbare skulle få arbeta som guider på TURiS. Under första året visade det sig att reglerna för sommarjobbare krävde att det fanns en handledare på plats när handledarna jobbade och dessutom fick endast kommunala bolag ha sommarjobbare, men vi fick då höra att inför 2018 skulle regelverket kanske kunna ändras. Året därpå tog vi förnyad kontakt. Trevliga ungdomar som värdar på TURiS under de mest turistintensiva veckorna som berättar om Säter både på svenska och på andra språk. Det vore något det. Även detta år fick vi samma nedslående besked att reglerna gjorde en sådan satsning omöjlig.

Stolpar och fundament Gatukontoret och kommunens centralförråd som hjälper sedan 3 år tillbaka till att sätta ut och ta in stolpar och fundament vid hållplatserna.

Abonnemangsavtal I oktober 2018 påbörjade vi samtal med Sätters gatu- och näringslivschef för att se om TURiS kunde bli ett komplement till kollektivtrafik i Säter. Fyra olika förslag till samarbetsmodeller presenterades. I förslaget fanns också en idé om avtal och ersättningsformer. Den 21 nov återkom näringslivschefen med besked att man kunde se förslagen som en del av satsningar på Säterdalen. Den 19 december begär näringslivschefen ett avtals- och kostnadsförslag där TURiS erbjuder 15 körningar på lördagar inklusive midsommardagen för resan Salutorget-Gruvplan -Säterdalen ToR enligt tidtabell. Den 20 december levererar föreningen ett kostnadsförslag. Den 21 december svarar näringslivschefen att ärendet ska upp i kommunfullmäktige i februari 2019. Processen slutar med att TURiS skriver avtal och abonneras av Sätters kommun för 11 fredagar från maj till augusti 2019 för att öka tillgängligheten till Säterdalen. Resorna blir då avgiftsfria för resenärerna. Resorna har varit mycket uppskattade och 1534 personer åkte med TURiS dessa dagar.

Säterbygdens församling Projektledaren kontaktade församlingen för att se vilka samarbetsmöjligheter som fanns. Under 2017 hade vi en tur till friluftsgudstjänst på Sätters Camping. Samma år 2017 abonnerade församlingen på TURiS för att köra kyrkobesökare från Stora Skedvi kyrka ner till bygdegården i Stora Skedvi. Ett mycket uppskattat uppdrag. Under 2018 och 2019 anlätade vi en musikkonsulent från kyrkans öppna verksamhet till Barnens Sång och Lektåg. Under 2019 sponsrade församlingen TURiS med den tid det tog för musikkonsulenten att arbeta med Sång och Lektåget.

Sammanfattning Den strategiska planeringen inför varje kommande säsong har varit omfattande med många personliga möten mellan projektledare och tilltänkta samarbetspartners. Ibland har det varit flera möten, som ändå inte resulterat i någon fördjupad samverkan. Men för det mesta har samtalen lett till konkreta uppdrag som nya abonnemang, nya guidade turer, nya event. Den strategiska planeringen har också inneburit att vi fått många fler och mycket kompetenta förare.

PROCESSER

Till hjälp för att skapa tydlighet i vad som ska göras har styrgruppen använt sig av ett kvalitetsledningssystem som bygger på ISO 9001 för små och medelstora företag TURiS Huvudprocesser är att köra tåg enligt tidtabell, att köra abonnemangsturer och att köra event. (fd. evenemangsturer). För att vi ska kunna utföra dessa arbetsuppgifter finns en rad stödprocesser vilket vi skriver mer om i avsnittet om just stödprocesser. Vi har en

ledningsprocess som i stort beskriver en verksamhetschefs arbetsuppgifter och en resultatprocess som ger input till verksamheten och lyder under devisen "ständiga förbättringar".

Kvalitetsledningssystem (bilaga 15)

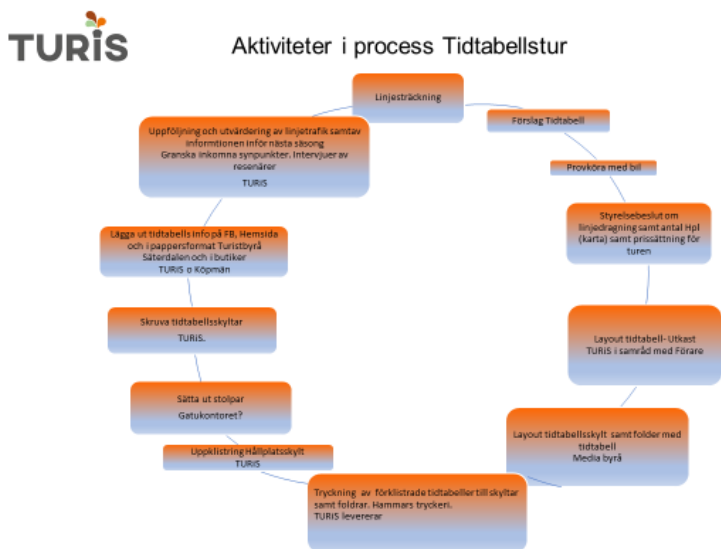
Bakgrund Under 2015 och 2016 fick TURiS köra med resenärer upp till Bispsberg (guidade turer). Detta var populära turer då Bispsbergs Herrgård hade luncher och grillkvällar. Föreningen hade skriftligt besked från Transportstyrelsen om att det var OK.

Inför 2017 när vår ansökan om projektmedel hade beviljats såg situationen helt annorlunda ut. Vi hade då ett tåg med ny dieselmotor besiktigat av Svensk Maskinprovning och med registreringsbevis för lok respektive för samtliga vagnar. Av beslutet framgick att TURiS får köra max 20 km/ timme att max passagerare är 46 personer och att tåget endast får köra med passagerare på vägar med 50 km/timme eller därunder. TSFS 2014 04 14. TURiS ansökte om dispens att köra på väg med 60 km/tim med passagerare. Bakgrunden till dispensansökan var att ett av flera syften med projektet var att knyta ihop Sätters tätorter med hjälp av ett litet tåg. Enligt vår projektansökan hade vi planer på att köra mellan Gustafs och Säter, mellan Stora Skedvi och Säter, mellan Solvarbo och Säter, mellan Silvbergs gruva och Säter, mellan, Bispsbergs gruva och herrgård och Säter. Vi hade när vi ansökte om projektmedel ingen som helst indikation på att vi inte skulle kunna fortsätta köra på 70 vägar. Föreningen fick avslag på dispensansökan som inte gick att överklaga.

Föreningen vände sig då till kommunen och ansökte om dispens att köra på gamla nedlagda banvallen upp till Bispsberg. Detta godkände Samhällsbyggnadsnämnden (2017) under förutsättning att Länsstyrelsen beslutade om att sänka hastigheten på en 270 m lång sträcka mellan riksväg 70 till infartsvägen till Pungmakarbo.

Gatuchefen ansökte därför under senhösten 2017 hos Länsstyrelsen om att sänka hastigheten på den berörda sträckan. Länsstyrelsen godkände våren 2018 att hastigheten sänktes till 50 km/tim, under förutsättning att ingen överklagade. Trafikverket överklagade och Transportstyrelsen upphävde Länsstyrelsens beslut. Så då var vi tillbaka på ruta ett igen.

Våren 2019 ansökte vi hos Kommunen om tillstånd att åka på den nedlagda banvallen till Bispberg. Beslutet kom strax före midsommar 2019 och vi kunde gå ut med en inbjudan om guidad lunchtur till Bispberg och att den innebar att passagerare skulle behöva kunna promenera 270 meter. Det blev en riktigt fantastisk guidad tur, fastän vi led med de som hade svårt att gå. (Så här i efterhand kan vi konstatera att vi skulle haft en fölgebil som erbjuds skjuts till de som önskade det.)

2019-10-05 TURIS ska uppfattas som vänlig, glad, sprallig, nyfiken ärlig, ansvarstagande, artig och med gott omdöme.

Process Tidtabellsturer (bilaga 16).

Tidtabellstureorna i Säter har sett olika ut för varje år för att ständigt förbättra och öka affärsmässigheten i verksamheten. Efter varje säsong har vi intervjuat resenärer, pratat med sponsorer och vi har granskat statistik över antalet resenärer. Därefter har vi tagit avstamp inför kommande säsong. År 2017 körde vi en slinga 1 mellan Sätters Camping via Salutorget till Säterdalen, slinga 2 förbi Folkets hus, biografmuseet och Åsgårdarna, slinga 3 gick ut till Golfklubben och förbi Mentalvårdsmuseet. Vi hade 15 hållplatser och den som åkte alla slingor satt på tåget i 1 timme och 10 minuter med rast vid Frendo och ute vid golfklubben. Det blev många hållplatsskyltar att producera samt att sätta ut fundament och skruva upp på stolpar. Vi körde 5 dagar i veckan tisdag till lördag. Höstens utvärdering visade att det var för långa turer och att det blev för gles mellan turerna till Säterdalen. 2017 var det 1474 personer som åkte tidtabellstur under 56 dagar.

År 2018 körde vi samma slinga Sätters Camping via Salutorget till Säterdalen samt förbi Folkets hus Åsgårdarna och Biografmuseet samt förbi Frendo. Men då hade vi endast 5 fasta hållplatser i turlistan, där visste vi att vi hade haft flest antal av- och påstigande under föregående år. Övriga hållplatser var hop on hop off där vem som helst kunde stiga på eller av. För att göra hållplatsskyltarna mer pedagogiska (vilket efterfrågats) ritade vi in linjer i olika färg på karta. 2018 Under var det 2002 personer som åkte Tidtabellstur under 48 dagar.

Inför 2019 behövde vi återigen ändra våra tidtabellsturer eftersom våra turer onsdag till lördag i Säter stadigt gått med förlust. Vi beslöt att endast köra på 16 tisdagar samt dessutom köra på midsommarafton i Säter. Därutöver körde vi abonnerat tåg på 11 fredagar. Det var Sätters kommun som ville öka Säterbornas tillgänglighet till Säterdalen. Slingan startade och slutade vid Sätters Camping och hade Salutorget som huvudsaklig avgångsstation. Så körde vi fram och tillbaka till Fäboden och folkparken i Säterdalen och upp till Salutorget. På tisdagseftermiddagar körde vi ett varv upp till Sätters Camping under dagen och hämtade Campinggäster som ville ner till Säterdalen. Därefter körde vi nonstop mellan Säterdalen och Gruvplan för att hjälpa till med service i en 17 % uppförbacke. Föraren såg alltid till att campinggäster kunde återvända till Campingen med sista turen vilket var mycket uppskattat

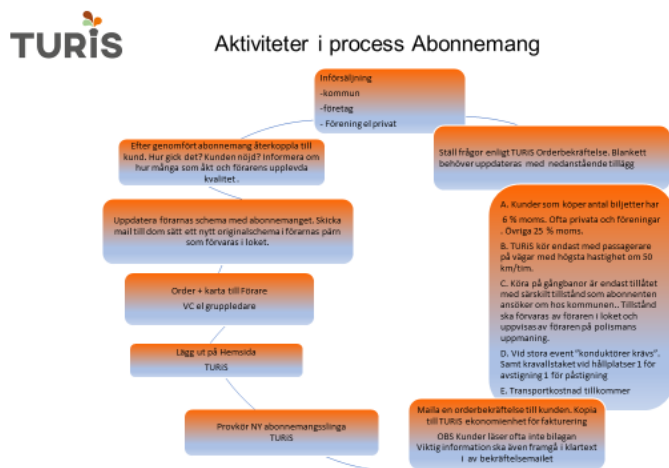

2019 var det 1228 personer som åkte tidtabellstur på tisdagar dagar. 1554 resenärer åkte gratis genom avtal med Sätters kommun. Tisdagsturerna hade flest resenärer någonsin och totalt var det 3232 resenärer som åkte i Säter på 36 dagar, vilket kan jämföras med 2816 personer under 63 dagar.

Hållplatsskylt 2019 (Bilaga 17)

Vi försökte under 5 söndagar (när tåget ändå var i Falun) köra tidtabellstur mellan Stora torget och Falugruva. Det var uppskattat även om inte många åkte. Det var inte lönsamt med en förare och en konduktör. Trots det fick med oss tankar om att TURiS borde köra mellan Falu Gruva och Campingen på Lugnet via Stora Torget. Ett av våra inbokade planeringsmöten i Falun under hösten 2019 handlar om en sådan tur.

Abonnemang. Innebär att kommuner, företag och föreningar eller privatpersoner hyr in tåget inklusive förare till särskilda dagar. Varje kund får en orderbekräftelse på när, var och hur abonnemang ska äga rum.

Förarna har en förteckning över sommarens abonnemang och till varje abonnemang har vi gjort en karta över vilken rutt som föraren ska köra. Så långt det är möjligt har alla turer provkörts innan "skarpt läge"

Process Abonnemang (Bilaga 18)

2019-10-05 TURiS ska uppfattas som vänlig, glad, sprallig, nyfiken, ärlig, ansvarstagande, artig och med gott omdöme

Abonnemangskunder innebär att förarna inte behöver ta betalt av resenärerna. Däremot har vi ända sen starten varit mycket noga med att de måste räkna antalet resenärer. Vid abonnemang är det kunden som ansvarar för att TURiS inte kör på 60-vägar eller därutöver, eller på gångvägar. Har det behövts särskilda tillstånd så är det kunden som ansöker om dessa hos kommun eller hos polismyndighet. När kunder har anordnat stora event har vi ställt krav på att det finns särskilda värdar som stänger dörrar, informerar om nödstopp mm. Flest antal resenärer under en dag har varit i Borlänge då närmare 1200 personer åkte med TURiS.

2016, 2017 och 2018 körde TURiS till Brukets dag i Långshyttan. Uppdraget, inklusive resa tog 11 timmar. Därför hade vi två förare som körde, för att de skulle få rast och vila. Under 2019 ställdes Brukets dag in därför blev det ingen körning dit. Under samma år hyrdes TURiS in att medverka i första majtåget i Säter för de som inte orkade gå från Klockarskolan till Folkets hus. Under ett av åren hade de guide med sig på turen tillbaka från Folkets hus. Ett annat år spelade Kulturskolan på tillbakaresan. Säterborna hörde av sig till TURiS och sa att det var fantastiskt med en orkester som spelade på tåget. På så sätt startade TURiS långsiktiga samarbete med Kulturskolan.

2017 var det många privatpersoner som hyrde TURiS till olika bemärkelsedagar. TURiS hyrdes dessutom för Idrottjubileum i Säter, tre personalfester, och till mösspåtagning vid Dahlander gymnasiet. Deras resa filmades och lades ut på Facebook och slog alla rekord i likes. Nostalgic Club hyrde in för två guidade turer 2017 Då blev efterfrågan så stor att projektledaren inte kunde hålla ordning vid tåget. Påföljande år har därför projektledaren, efter samråd med kunden, producerat gratisbiljetter som kunden annonserat om var de fanns och var resenärerna kunnat hämta dom. Under 2018 och 2019 blev det tre guidade turer som Nostalgic Club hyrde in med samma stora efterfrågan. Ett förbättringsområde inför 2020 är att begränsa antal biljetter som var och en har rätt att hämta ut. 2019 abonnerade Nostalgic Club även på en guidad lunchtur för alla de som arbetar ideellt under Nostalgidagarna.

År 2018 abonnerade Borlänge kommun TURiS under 6 dagar. Totalt 2133 personer åkte med oss i Borlänge. Samma år hyrde Hedemora kommun TURiS till Kulturnatten och Föreningen Skördeloppet hyrde tåget till Skördeloppet. Därutöver hade vi TURiS uthyrt 1 dag till Familjens dag i Hedemora stadspark. Totalt 1021 personer åkte med oss i Hedemora. 2018 hyrde Falu P TURiS sammanlagt 4 dagar.

År 2019 hade TURiS två stora kunder som abonnerade. Falun P hyrde 12 dagar, totalt 2515 personer och Sätters kommun 11 dagar då 1554 personer åkte. Därutöver hade vi privatpersoner samt två ideella föreningar, en i Säter och en i Borlänge som hyrde in TURiS. Abonnemangskunder som återkommer varje år är mycket uppskattat av tågförare och förenklar även föreningens administration. Även TURiS administration underlättas det har gått snabbare att skriva orderbekräftelser, kunden vet hur den ska söka tillstånd etc. och att föra in aktuella uppgifter på TURiS hemsida med enkel uppdatering underlättar också.

Fler abonnemangskunder gjorde att vi fick komplettera skyltningen på taket med 12 Plexiglasskyddade skyltplatser. Kunden kan då sätta upp tillfälliga skyltar för att motivera sponsorer till att Hyra in TURiS. Skyltarna är mycket lätta att sätta upp och ta bort vilket TURiS förare hjälper till med.

Vi har tryckt upp en A4 sida att dela ut för att få fler som abonnerar på TURiS. Se bild.

Var med och skapa glädje
- Boka TURiS till ditt eget event!

Visste du att det går bra att hyra TURiS för egna upptåg?

Exempel på uppdrag:

Dragplåster och transport vid event
TURiS har abonnerats av Brukets dag i Långshyttan och av Skördeloppet i Hedemora för event.

Shoppingturer
TURiS kör bl.a till Sättersdagens loppis. Dit går inga kommunala färdmedel.

Guidade turer för att visa en ort
TURiS har bra högtalaneläggning och hyrs för personalfester, planeringsdagar, barnkalas, föreläsningar och studentevent. Endast fantasin sätter gränser vad TURiS kan användas till.

Äldreturer
Äldre som bor i olika former har serviceboende uppskattar att få komma ut och se lite annat i sakta mak.

Korta fakta
Tåget tar 45 personer och har däröver plats för två personer i transportullstol i handikappvagnen.

Riktpriser
Heldag 10 000 kr exkl moms
Halv dag 5000 kr exkl moms
Kontakta oss för offert

Kontaktuppgifter
Ylva Behr 0708 411 637
Janne Hammar 070 591 89 49
info@turissater.se

turissater.se
facebook.com/turissater
TURiS

Aktiviteter i process Event

2019-10-08 TURiS ska uppfattas som vänlig, glad, sprallig, nyfiken, ärlig, ansvarstagande, artig och med gott omdöme

Process Event (Bilaga 19)

Event Grundprincipen för event är att på alla dessa turer köper resenären en biljett för sin resa. Exempel på event är olika slags guidade turer, äldreturer eller Säterstampen. Tidigare kallade vi dessa turer för evenemangsturer, som fanns med i vår ursprungliga projektbeskrivning men vi bytte begrepp för att förtydliga processen. Inom området event har vi haft stora

utmaningar. Hur ska vi få Säterbor att *förköpa* biljetter till guidade turer? Hur och var ska de *köpa* sina biljetter. Hur hittar vi guider som håller hög kvalitet? Hur ska personal som följer med de äldre på resan kunna betala för sig. Hur ska personal som följer med förskolebarn och fritisbarn få betalt. Hur ska barnen kunna betala för sig?

Under åren 2016-2017 hade vår webmaster skapat möjlighet att köpa biljetter via TURiS hemsida. Där fanns möjligheter för resenärer att förköpa biljetter till guidade turer som tex Barnens Sång och Lektåg, Musikgruppen TacoBock, Författartur, Sätters industrihistoria och Sätters mentalvårdsmuseum. Under 2018 kunde vi erbjuda en guidad tur varje lördag kl 13:00 mellan 14 juni -14 augusti. Då hade vi slopat förköp (ingen köpte). Istället fick alla åka som köpte dagskort. Störst efterfrågan hade Barnens Sång – och Lektåg Totalt åkte 233 personer på dessa turer.

Projektledaren har årligen haft möten med tre erfarna guider som tycker det är roligt att visa upp Säter. Under 2018 har vi dessutom haft möte med en av Faluns mest erfarna guider. Han säger sig vara beredd att skriva manus om TURiS skulle vilja ha med sig en guide ombord tex på resan mellan Falu Gruva och Stora Torget i Falun.

Vi hade vidtalat caféer innan så att de skulle vara beredda att det kanske skulle komma några som ville förbeställa fika att ta med sig på de guidade turerna. Lärdomen blev att inför 2019 skulle vi se till att fika fanns med ombord redan från början.

Från 2017 tom 2019 har vi haft nära samarbete med Kulturskolan i Säter. Sommarjobbade elever har varje år tagit plats i TURiS och spelade när TURiS åkt genom Säter. Kulturskolan skapade dessutom ett event inför Halloween och TURiS fungerade som Spöktåg en mörk onsdagskväll i oktober 2018. Manus, regi, dansträning och teater för "Pumpakungens återkomst" fanns på schemat hos Kulturskolans elever under hela läsåret 2017/2019.

2019 års guidade turer. Det här året skulle vi göra rätt! Alla guidade turer paketerades dvs inkluderade resa, guide och något att äta. Barnens Sång- och Lektåg till Säterdalen med saft och fika serverat av Säterdalens fäbod och två fantastiska lekledare som skrivit manus till en egen miniteater om pappa Mu som skulle lära sig cykla. Upplevelsevandring i Säterdalen den 26 maj ställdes in (för få anmälningar). Säter Quiz den 6 juli med lättare förtäring blev även den inställd (för få anmälningar). Den 17 juli var det en guidad tur inklusive fika och besök på Sätters mentalvårdsmuseum. Vår körning på Säterstampen blev också en modifierad form av guidad tur, eftersom konduktören hade

manus som projektledaren skrivit och berättade utifrån det. Lördag den 3 augusti kunde vi äntligen köra vår guidade lunchtur till Bispberg. Dit levererade Sätters stadshotell en läcker lunch med paj och sallad. Till samtliga guidade turer under 2019 hade vi fått möjlighet att sälja biljetter genom Visit Dalarna, vilket fungerade alldeles utmärkt samtidigt som det avlastade TURiS administration. Totalt åkte 190 personer de guidade turerna.

Äldreturer: Inom ramen för TURiS samhällsengagemang har vi årligen genomfört äldreturer under hela projekttiden. 18 har åkt äldretur under 2019. Det märks dock att de boende blir allt sämre och att det gamla TURiS tåget inte är tillräckligt tillgängligt trots att föreningen rustat en vagn med handikappramp. Nytt för 2019 var att Korttidsboendet i Skönvik erbjöd sina gäster att åka en tur med TURiS.

Förskola, Särskola, LSS verksamhet och asylboende var verksamhet som vi nämnde i vår projektansökan. 2016 hade vi särskoleelever som kunde ta TURiS ner till Säterdalen vilket var otroligt uppskattat. Under 2017 och 2018 fanns det personalkort för anställda som ville åka TURiS med barngrupper eller funktionshindrade personer. Resor med särskola och förskolor försvann helt från och med 2017 och därmed försvann också frågan om hur de skulle betala för sig. Förskolechefen menar att det är vårdnadshavare som ska åka med sina barn på TURiS inte förskolans anställda. Ett begränsat antal Fritidshemsbarn har dock åkt med TURiS, berättar föraren, under juli månad samtliga år.

Under 2017 planerade vi i samverkan med Sätters stadshotell att genomföra turer för asylsökande som vid den tiden bodde på Sätters stadshotell. Men när dagen för körning kom hade de asylsökande bussats iväg till en förläggning norrut i Sverige.

Sammanfattningsvis Under projekttiden har tidtabellsturer utvecklats till att svara mot efterfrågan. Inför kommande säsonger har vi lärt oss att under juli månad samt 1 vecka i augusti finns det underlag för att köra även på lördagar i Säter. Abonnemang har ökat över förväntan och vi ser det som en stabil grund för kommande säsonger. Guidade turer behövs. Det optimala vore att det finns möjlighet till guidning via en app eller i annat format på alla tidtabellsturer. Ett årligen återkommande Halloween event i samarbete med Kulturskolan är ett drömscenario. Ökat samarbete med Kulturförvaltningen skulle också kunna leda till mer guidade turer i Sätters innerstad under historiska veckan.

STÖDJANDE PROCESSER

Vi har definierat följande stödprocesser: Teknik, Utveckling, Ekonomi, Personal, Administration, Marknadsföring, Reklamförsäljning och resursgrupp.

Teknik; Lok och vagnar för operativ drift av verksamheten ingår inte i vårt Leaderprojekt. Men utan teknisk service stannar verksamheten. Vi vill därför beskriva att vi bl.a. bytt motor och fått TURiS besiktigad av Svensk Maskinprovning våren 2017 och då fått beröm över tågets fantastiska bromsar som vi har för att köra säkert i Säterdalsbacken. Under åren har vi haft förebyggande service för att minimera antalet dagar med driftstopp på grund av tekniskt fel. Erfarenheten har också lärt oss att det krävs erfarna lokförare med teknisk känsla för att minska slitage och skapa trygghet. Inför 2019 bytte vi mekaniker då den förre önskade gå i pension. Den nye mekanikern kombinerar sitt arbete i gruvan med att vara mekaniker åt TURiS och i båda fallen har vi haft turen att ha mekaniker som verkligen "gillar" det lilla tåget och är medvetna om kraven på trygghet och säkerhet.

Ekonomi; Det finns ett utvecklat system för all ekonomi i verksamheten. Processer för handkassar med kontanter har utvecklats genom åren. Varje förare som går av sitt pass ser till att handkassan läggs i en brun påse, belopp och datum ska stå på påsen.

Kassören hämtar in påsarna och lämnar till Loomis. Av säkerhetsskäl har styrgruppen diskuterat om marknaden är mogen att slopa kontanter under 2020.

Transportkostnaderna till grannkommunerna varit svåra att beräkna. Under 2019 har vi haft 15 transporter mellan Säter och Falun. Vi har kört på lastbilstrailer (19,5 m lång) två gånger. Men det blev svårt att lasta. Därefter har vi kört på landsvägen (2,5 tim) enkel resa. Men då sa mekanikern stopp för att det slet på tåget. Då hyrde vi och lånade ihop 4 bilsläpvagnar och fyra förare. Inför 2020 ska transportkostnader minimeras med ytterligare ett tåg.

Intäktströmmar; TURiS under 2019: Biljettintäkter 17% Abonnemangstäckningar 55%. Reklamintäkter 27%. En utvecklingsfråga är hur prissättning för biljetterna på tidtabellsturer ska genomföras. Hitintills har priskänsligheten varit hög inte minst från lokalbefolkningen. Med fler externa turister (som till största delen kommer från andra delar av Sverige) är vår bedömning att priskänsligheten kommer att minska. Vi väljer främst volymökning beträffande abonnemang och event som modell för att ge nya kassaflöden. Kunder som köper *tidtabellsturer* är ofta familjer, äldre eller mindre barn. Dessa är priskänsliga. Kunder som köper *abonnemang* har också olika förutsättningar. De som köper är; Företag, är momspliktiga och betalar 25% moms. Ideella Föreningar som köper visst antal biljetter med 6% moms. Privatkunder som köper visst antal biljetter med 6% moms. Kommuner, där abonnemang beroende på belopp kanske kräver upphandling. EVENT är den mest osäkra intäkten. Här finns guidade turer och resor med särskilt tema. Som det ser ut 2019 är abonnemangskunderna våra viktigaste framtida kunder. Event är en utvecklingspotential som kräver marknadsföring och mänskliga resurser i form av samarbete mellan företag och TURiS.

Administrativt personalstöd; För projektet finns som tidigare nämnts tre anställda på deltid. I övrigt handlar personalstöd om lönehandling för tågförare utifrån tidrapporter. Samt anmälan om inbetalda arbetsgivaravgifter och redovisning av personliga arbetsgivar-deklarationer varje månad för alla anställda i TURiS. Ett annat behov av stöd är att lokförare behöver kartor och instruktioner för varje abonnemangs- och eventtur.

Marknadsföring Se avsnittet om Kommunikation. Våra tidtabellsturer i Falun har marknadsförts i Falu Gruvas reception samt genom affischer på TURiS och genom ett utskick som Centrala stadsrum gjort via sin kontaktlista. Där finns enligt vår bedömning ett utvecklingsområde inför kommande säsonger.

2019-10-09 TURiS ska uppfattas som vänlig, glad, sprallig, nyfiken, ärlig, ansvarstagande, artig och med gott omdöme

Reklamförsäljning (Bilaga 20)

Reklamförsäljning (sponsorer); TURiS vagnar har många platser för annonsering. Både på taket och på vagnarna. Föreningen har ett antal sponsorer som köpt annonsplats sedan första året 2015. Sen kom det till ännu fler 2016 och 2017. Under 2018 försvann det flera butiker i Säters och därmed också sponsorer. Inför 2018 höjde vi priserna något. En positiv effekt med TURiS platser för skyltar är att de är olika stora med olika

prissättning allt från 750 kr upp till 5000 kr på taket eller 8000kr längst bak.

Projektledaren har ofta hört att de små företagen tycker att det är roligt att visa upp sig på TURiS till en liten kostnad medan de stora vill synas mycket och därför inte drar sig för en större kostnad. Projektledaren har haft möten med Smart Sign om möjligheten att byta ut skyltar mot en digital teknologi. Det vore så häftigt att kunna använda sig av datorn och koppla upp sig med helt andra skyltar beroende på var TURiS befinner sig. Tyvärr blev det helt för dyrt och tekniken måste ju kunna gå att sälja in även hos sponsorerna. Vi har också undersökt möjligheten att ha typ Ipad inne i vagnarna för att kunna guida passagerarna om var tåget befinner sig och vilka sevärdheter finns att se etc. Även detta kostar mycket pengar och ställer dessutom krav på att tåget står inlåst under nätterna, vilket det inte gör.

Projektledaren har även haft möten med företag som säljer reklam. Tex på bussar, tunnelbana mm. Men ingen av de tips på kontakter som vi fått genom Företagarcentrum i Dalarna kunde åta sig uppdraget.

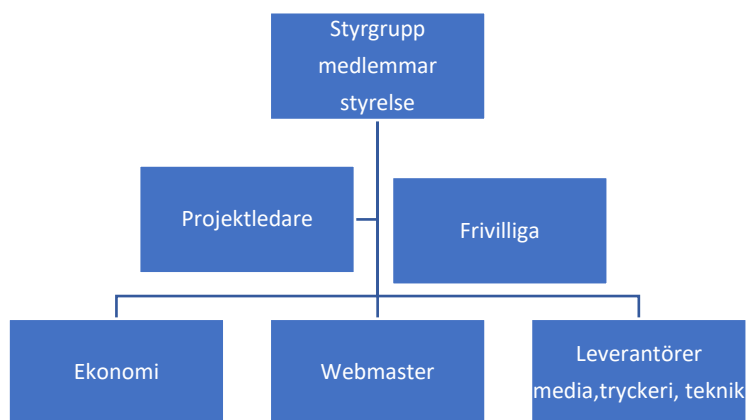
Under projekttiden har vi haft en grupp av personer som åtar sig att ställa upp frivilligt när så behövs. All deras tid finns redovisad under ideella resurser. Undantag är mekaniker och transportörer som samtliga hör till operativ drift och inte ingår i projektet. Vi har först och främst styrelsen i TURiS som ställer upp när så behövs. Vi har guider varav vissa alltid guidar gratis. Vi har personer som lärt sig att vara konduktör och ta betalt vid stora event tex vid Säterstampen. Vid spöktåget i Säter hade vi två starka kloka äldre män som hindrade tåget från att stormas, trots att det var förköpta biljetter. Vi har också haft en liten grupp män som hjälpt oss med att "skruva". Tyvärr fungerade det inte i längden. Det krävs professionella mekaniker annars blir det lätt fel och då blir reparationen ännu dyrare. Vi har köpmän, fastighetsmäklare, reklamare som kommer med ovärderliga idéer och tankar. Vi har sponsorer som lånar ut släpvagnar utan kostnad. Vi har en bloggare som skriver fantastiska blogginlägg. Trots det bedömer projektledaren att det blir allt svårare att få tag i frivilliga insatser. De flesta vill ha betalt för sina insatser. Glädjande nog tycker alla som hjälpt och fortsatt hjälper oss att det är fantastiskt roligt med TURiS

Leverantörssamverkan; TURiS har tre stora underleverantörer. Det är Formspråk som gör våra foldrar och annat infomaterial, det är Hammars tryckeri och det är Örjan Linder vår mekaniker. Vi har planering inför säsongen och uppföljning efter säsongen med samtliga.

RESULTAT

Redan 2017 hade vi som vision att ha minst 5000 resenärer, vilket vi uppnått med råge under både 2018 och 2019. På 2017 års workshop var vårt mål att ha 10 000 resenärer och två tåg till 2020. Ett mål som vi förväntar oss att uppnå under 2020. Redan 2017 tog vi kontakt med en företagare i Säter som arbetar med Export till och från Kina. Vi pratade om att knyta kontakter med en tågleverantör i Kina. Företagaren tog även in offerter på tåg från Kina utifrån en kravspecifikation som projektledaren tagit fram med hjälp av experter. Därefter har vi fortsatt utreda och arbetat med möjligheten till investering av tåg nr två.

Vilka har genomfört projektet

Projektledning (bilaga 21)

Vi har haft vi en projektorganisation (se bild bilaga ovan) med en styrgrupp bestående av styrelsemedlemmar och någon eller några av föreningens medlemmar. Projektledaren Ylva Behr har ansvarat för agendan till stygruppsmötena samt dessutom varit sekreterare vid dessa möten. Volker Kletsch vår webmaster, Bernt Lindstenz som är ekonomiansvarig. Har medverkat vid stygruppsmötena.

Alla fantastiska förare och underleverantörer och samarbetspartners främst Sätters kommun, köpmännen i Säter, Centrala Stadsrum i Falun, har ju också varit med och genomfört projektet. Under själva projektet samt vid alla stygruppsmöten har ordföranden under åren 2017 - 2018, projektledaren, samt även ekonomiansvarig varit tydliga med vilka frågor som hör till ett projekt respektive hör hemma i en styrelse. Utöver stygruppsmöten har projektet dessutom haft arbetsgruppsmöten för att djupdyka i ett utvecklingsområde i taget. Som referensgruppsmöten har vi haft medlemsmöten, föreningsstämmor, samt därutöver våra workshops vilket blir 10 möten. Projektledaren har haft mycket personlig kontakt med spontana möten, vilket uppfattats som positivt och även gett mer och bättre information som komplettering till att sitta på möten. Projektledaren har även haft fortlöpande kontakt med både medlemmar och samarbetspartners.

Våra stygruppsmöten och våra workshops har varit superviktiga, alla möten med samarbetspartners, köpmän, besöksnäring, ortsgrupper m.fl. Ja alla våra målgrupper har inspirerat och varit ovärderliga för projektledaren och för projektet i sin helhet. Med hjälp av Leaderprojektet har TURiS kunnat bidra till att skapa en plats att mötas på och när människor möts då skapas mervärden och en vilja till att vilja skapa något.

Hanna Wikström utvärderare av Leaderprojektet har i sin rapport beskrivit just detta. Hanna beskriver så fint att även om konceptutveckling i Säter inte hade som mål att skapa en mötesplats så blev det ändå så, eftersom projektgruppen har blivit en kreativ mötesplats där aktörer från näringslivet kan träffas och prata om event som de vill anordna i Säter. Det handlar om att kravlöst bolla idéer och skapa en positiv stämning. När TURiS kommer farande då stannar trafiken upp en stund och de allra flesta skrattar och ler.

Vilka mål har ni haft i projektet?

Syftet med projektet var att göra TURiS till en varaktig affärsmässig verksamhet, bevara befintliga och skapa nya arbetstillfällen, göra Säterdalen tillgänglig för alla genom en handikappanpassad vagn, utveckla nya samverkansformer, utgöra ett komplement till begränsad kollektivtrafik, göra Sätters kommun mera känd och attraktivt för boende och besökare, medverka till att sprida information om aktiviteter, natur- och kulturupplevelser.

Målet med projektet var utveckla föreningens organisation genom att arbeta med ledarskap, kommunikation, medarbetare, strategisk planering, processer och resultat.

Projektet har inneburit att en projektledare, ekonomiansvarig, och webmaster har arbetat i projektet. Projektet har även omfattat utveckling av styrelsearbete, workshops, marknadsföring, dialogmöten och programvaror.

INTERNA MÅL: Vi skulle tredubbla antalet resenärer på turer i Säter. Vi skulle efterfrågas för abonnemangsturer. Vi skulle ha event med minst 50 % beläggningsgrad på varje tur. Verksamheten skulle vara stabil och livskraftig. Verksamheten skulle öka Säter kommuns attraktivitet. Verksamheten skulle bidra till ökad beläggning hos TURiS samverkanspartners.

På lång sikt skulle vi få TURiS verksamhet lönsam och en del av vardagen i Säter. Verksamheten skulle ha en fungerande styrelse och ledning. TURiS skulle åta sig nya utvecklingsprojekt. TURiS skulle bidra till en positiv näringslivsutveckling i Säter centralort och i Säterbygden och därigenom öka invånarantalet. Ur samverkansgrupper skulle skapas nya utvecklingsidéer för Säter.

Vilka resultat har projektet skapat?

Inom ramen för projektet har vi byggt upp grunden för en affärsmässig verksamhet som syftar till att med hjälp av ett icke spårbundet tåg skapa glädje och öka tillgängligheten. Den ekonomiska föreningen har utvecklats till ett professionellt företag med utvecklade processer och därmed goda förutsättningar för att bli en varaktig verksamhet. Vi har skapat nya arbetstillfällen inom TURiS egen verksamhet och dessutom möjliggjort för lokala aktörer och underleverantörer att skapa nya affärer och därmed ytterligare arbetstillfällen.

Vi har bidragit till att göra Säterdalen tillgängligare, med turer i ett tåg varav vagn är HK anpassad. Tåget kör med hög turtäthet mellan centrala Säter via Gruvplan ner i Säterdalen ända till Fäboden. TURiS har påverkat trafikflödet i Säterdalsbacken under tisdagar, vilket lett till att fordon med HK tillstånd numera kan köra i en för TURiS och HK fordon särskilt avdelad trafikfil till och från handikapparkeringen.

TURiS har bidragit till ny samverkan mellan kulturskolan, köpmän och TURiS. (musikurer samt Pumpakungens återkomst) samt initierat samverkansmöten i Stora Skedvi som fortlever. TURiS bidragit till nya samarbetsformer med besöksnäringen i centrala Säter (stadshotellet, vandrarhem och Sätters Camping). Ny samverkan har skapats med Sätters mentalvårdsmuseum och med Säterbygdens församling. TURiS har aktivt medverkat vid stadsmöten och bl.a. haft gemensam marknadsföring med företagare i Säterbladet.

TURiS har genom åren fått ett allt starkare varumärke. De guidade turerna, abonnemang och olika event har bidragit till att många fler har tagit del av Sätters trädstad. Äldreturerna i Säter, Gustafs och Stora Skedvi har bidragit till att de äldre har fått komma ut en stund och med glädje kunnat berätta om sin upplevelse för anhöriga och vänner. I Gustafs har de äldre vid varje resa besökt Moras café. Varje tur med TURiS har lett till att fler lär känna Säter ("den där stan som har ett eget tåg").

Resultat för interna mål; Vi har sexdubblat antalet resenärer i Säter i jämförelse med 2016. Efterfrågan på abonnemangsturer har aldrig varit så stor som nu. Vi har på Säterstampen, Nostalgidagarna samt Pumpakungen uppnått 100% beläggningsgrad på varje guidad tur. På övriga turer har beläggningsgraden varierat. Enligt vår bedömning är verksamheten livskraftig och har stor utvecklingspotential. Enligt kommunala tjänstemän och näringslivsiddkare samt besöksnäringsrepresentanter har verksamheten ökat Sätters attraktivitet, vilket bl.a. framgår av Leaders halvtidsutvärdering som tidigare nämnts. Verksamheten har främst under turistsäsongen från midsommar fram till första veckan i augusti bidragit till ökad beläggning hos TURiS samverkanspartners. Framförallt har TURiS bidragit till deras möjligheter att öka lönsamheten.

Andra resultat är följande: Ett tydligt och kontinuerligt ledarskap har bidragit till att det nu finns mycket erfarna förare med hög kompetens. Att det finns metod för att genomföra bra dialogmöten, att det finns policys för ledarskap, integritet, arbetsmiljö med bifogad riskbedömning, kravprofiler för förare, verksamhetschef och trafikplanerare. Och att verksamheten har fått många nya spännande samverkanspartners.

En konsekvent och metodisk kommunikation enligt TURiS kommunikationsplan har lett till att TURiS nu är ett känt varumärke. Både i Säter och i angränsande kommuner. Exempel är Hedemora där man efterfrågat TURiS tjänster under 2019 men där vi fått avböja eftersom vi haft så många andra uppdrag. En metod för strategiska planering främst i form av möten med samarbetspartner, uppföljningar och utvärderingar och reviderade handlingsplaner ger nya uppdrag. En utveckling av tydliga processer vilket i sin tur lett till att nu vet vi att abonnemang är det som ska ge TURiS en stabil grund för kommande år. Erfarenheten har visat att guidade turer ska erbjudas som ett paket som innehåller både resa, mat och dryck, samt att resan ska ha ett tema med en eller två kompetenta guider/lekledare.

Vad gäller upplevd kvalitet vet vi genom samtal med resenärer och brev till sponsorer att TURiS får höga betyg på bemötande och service. Vi vet att vi behöver ett modernare tåg med bättre insteg för äldre personer. Vi vet att guidade turer efterfrågas på ett annat sätt gärna med hjälp av teknik.

TURiS har nyckeltal, vilket var en av aktiviteterna i vår projektansökan. Vi mäter antal resenärer och vilken typ av resa som de gjort samt vilket intäcksbehov per dag som behövs. [Statistik 2016 – 2019 \(bilaga 22\)](#). Vi hämtar material från IZettle som ger oss mycket och bra statistik som vi kan analysera för att göra nästa säsong ännu bättre. Där har vår webmaster varit till ovärderlig hjälp. De tjänster som verksamheten har skapat, tidtabellsturer, abonnemang och event inklusive guidade turer, äldreturer och andra event har lett till att minst **18 651** personer har åkt med TURiS under åren 2017 - 2019. [Tjänster under åren 2017 – 2019 \(Bilaga 23\)](#) TURiS uppdrag med skyltsöndag i Falun i december 2019 är inte inräknad i statistiken.

Hur har ni förankrat projektet. Beskrivning av hur vi förankrat projektet från projektidé till genomförande

Projektidén förankrade vi under vintern 2016 med medlemmar i TURiS ekonomiska förening, med näringslivsenheten i Säter samt med Leader Nedre Dalälven. Först därefter skrev vi vår ansökan som skickades in under februari 2016. Den 15 november kom beslut om projektstöd. I december 2016 hade vi ett medlemsmöte med genomgång av projektansökan inklusive aktivitetsplan och budget. Samma månad hade vi ett samverkansmöte med Leader Nedre Dalälven. Där fick vi svar på våra frågor och alltsedan dess har vi jobbat efter aktivitetsplanens agenda. Ett intensivt arbete med att förnya hemsidan (turissater.se) påbörjades och den kunde också kompletteras med den

logotype som Leaderkontoret anvisat. Ett samverkansmöte med Näringslivskontoret i Säter ingick också i förankringsprocessen. Vi har skyltat en vagnsdörr i tåget med att detta är ett Leaderprojekt.

Företagare i Säter informerades om projektet på företagarkost den 28 oktober 2016 och därefter regelbundet före och efter säsong varje år. I det nätverk som skapats mellan Säterstampen, Nostalgic Club och TURiS har vi också haft dialog om projektet samt vid möten med företagare i centrala Säter en gång varje månad. Kontaktmöten med näringslivsenheten och besöksnäringsgrupper har varit projektledarens forum för dialog och information. Almi och Södra Dalarnas Sparbank har vi haft flera möten med inför ett förvärv av ytterligare ett tåg.

Beskriv projektets tänkta målgrupp. Beskriv vilka målgrupper projektet var tänkt att vända sig till

Vår tänkta målgrupp enligt projektansökan var kommuninvånare, återvändare, turister, tillfälliga dagbesökare, allmänhet, köpmän, småföretagare, säsongsgäster på Sätters Camping, besökare vid Säterdalens olika aktiviteter och evenemang, pensionärs och handikapporganisationer. Sätters kommun, Visit Södra Dalarna, TURiS ekonomiska förening och styrelse och TURiS Vänner.

Har projektet gynnat även andra målgrupper? Beskriv i så fall vilka andra målgrupper och på vilket sätt de har gynnats?

LAG Leader Nedre Dalälven har haft guidad visning av Säter som inspirerade både oss och dom. Vi har därutöver inbjudits till ordinarie föreningsstämma för Leader Nedre Dalälven den 10 april 2019. Där projektledaren berättade om mervärden som projektet lett till.

Andra målgrupper är tre ideella organisationer som har med olika funktionshinder att göra. Vi har också haft många olika jubilarer och ett brudpar. Vi har haft företagskickoff med företag som kom från Borlänge. Då vidtalades Bågskytteföreningen i Säter som inspiratör.

Hammars tryckeri i Säter har producerat trycksaker som är relaterade till projektet och därutöver trycksaker för operativa driften. Formspråk i Hedemora har fungerat som formgivare och PR byrå för såväl projektet som för den operativa driften. Köpmännen, som var en förväntad målgrupp i Säter, fick definitivt många fler kunder under bl.a. Pumpakungens återkomst. Annas Café på Salutorget säger att det kommer fler kunder när TURiS stannar och resenärerna går av och går direkt till cafét. Detsamma säger Sätergrillen mitt på Salutorget. Även Säterdalens Fäbod har sagt att de märkte direkt när TURiS kom eftersom det kom många fler besökare på en gång .

Våra Underleverantörer har alla fått mer uppdrag genom TURiS. Vår reservdelsleverantör i Skellefteå, Moströms däck i Säter, Mekaniker i Stora Skedvi och i Hedemora, Järryds bil, Dans Plåtslageri, Tols och Jerry Långdahl har alla på olika sätt levererat tjänster till den operativa driften. Mekanikerna som är en del av den operativa driften (ingår inte i Leaderprojektet) har omfattat 311 timmar under projekttiden, vilket bidragit till ökad lönsamhet för dessa företag.

Ange vilka andra aktörer ni samarbetat med för att nå projektets syfte och mål.

TURiS har haft som ambition att samverka med så många som möjligt. Vi har under hela projekttiden letat och funnit nya samverkanspartners. Visit Dalarnas har en besöksnäringssgrupp där projektledaren har ingått. Projektet tog initiativ till att föreningarna Säterstampen och Nostalgic Club har haft ett par möten årligen för avstämning och utveckling, vilket berikat projektet samt skapat nya affärer. Kulinarier i Stora Skedvi har varit en bra dialogpartner. Vi har arbetat med Skördeloppet i Hedemora, Centrumföreningen i Borlänge, Centrala Stadsrum i Falun, samt Falu P har vilket lett till gott samarbete även inför framtiden. I Säter har Säterbygdens församling varit en samverkanspartner samt likaså Folkparken och Fäboden i Säterdalen samt Sätters Camping. Hösten 2019 har vi haft kontakt med LUFAB och Lugnets Camping för samarbete inför 2020.

Hur har ni spridit kunskap om projektets resultat

Vi har haft årlig uppföljning med sponsorer och abonnemangskunder. Många kunder har vi bokat in möten med för att höra om deras upplevelse och samtidigt berätta om våra resultat. Vi har ibland annonserat i Säterbladet. Vi har haft flera 1-minutare på företagsfrukostar och då även pratat med många deltagare. Vi har lagt ut material på Facebook etc. Vi följer i stora drag den modell för kommunikation som framgår av kommunikationsplanen. Vi har funnits med i artiklar både i Annonsbladet och i Södra Dalarnas tidning.

Hur har ni arbetat för att projektets resultat ska leva vidare efter projektet avslutas.

Redan när vi skrev projektansökan 2016 hade vi som långsiktigt mål att göra TURiS till en affärsmässig varaktig verksamhet. Vi har jobbat för att detta mål ska bli verklighet genom att 1. Utveckla och förtydliga organisation och ledarskap. 2. Vi har kommunicerat långsiktigt, metodiskt och trovärdigt. 3. Vi har skapat en grupp av lokförare med hög kompetens samt rekryterat en trafikplanerare som daglig arbetsledare (Hösten 2019). 4. Vi har haft en metodisk, individuellt anpassad strategisk planering med så många samarbetspartners som möjligt. 5. Vi har klargjort vad som är TURiS huvuduppdrag (Tidtabellsturer, abonnemang och event) och vad som vad som krävs för affärsmässighet och utifrån det skapat stödprocesser som har avgörande betydelse för uppdragens kvalitet (Teknik, Ekonomi, personalstöd, marknadsföring, reklamförsäljning, resursgrupp, leverantörssamverkan. 6. Vi kan påvisa resultat i siffror och i citat från nöjda kunder, TURiS har ett starkt varumärke, mångdubbelt antalet resenärer. 7. Vi har förberett möjligheterna att köpa in ett andra tåg och i det arbetet har vi gjort en kravspecifikation över vilka kvaliteter som krävs för det nya tåget.

Vilka erfarenheter har ni fått genom projektet

Många, många erfarenheter har vi med oss inför framtiden. En viktig erfarenhet är att allt går, det tar bara lite olika lång tid. "Kan en sån liten kommun som Säter ha ett eget tåg, då går allt" sa en elev från yrkeshögskolan på en besöksnäringsskonferens i Leksand. Vår erfarenhet är att det gäller att vara idog. Allt tar sin tid. Skeptiska Säterbor fnös åt tåget i början. Nu är det en del av Sätters Gatubild. Vår uppfattning är att 5 år hade varit en bättre projekttid för detta, som vi tycker, stora projekt.

Lokförarna tycker att de har världens roligaste jobb. " Vilken skillnad, när jag kör TURiS då möter jag bara glada människor, och inte har dom bråttom heller" säger en av förarna.

För att öka guidade turers attraktionskraft borde det finnas möjlighet till guidning via en app eller i annat format på alla tidtabellsturer. Något som vi saknade pengar till inom ramen för detta projekt.

Ett årligen återkommande Halloween event i samarbete med Kulturskolan är ett drömscenario.

Besöksnäringssgrupperna anordnade av Visit Dalarna har varit värdefulla för att få input.

Media som Facebook, Instagram, Hemsida tidningar och annonsblad kräver kompetens och nästan daglig närvaro, mycket mer tid än vad vi trodde när vi skrev ansökan.

Har något gått bättre än planerat?

Varumärket har blivit starkare än vad vi trodde från början. Efterfrågan på Abonnement är mycket större än vår initiala bedömning. Antalet resenärer överträffar vår förväntan.

Vilka svårigheter eller hinder har ni upplevt under projektets gång.

Trafikverkets ovilja till förändring har varit en stor uppförsbacke. Trots att vi visar att TURiS är besiktigad och klar och har erfarna förare har vi inte kunnat få dispens för att, under vissa på förhand givna dagar, få köra med passagerare på vägar med högre hastighet än 50 km per timme. Det gör att vi inte kan köra guidade turer runt Ljustern eller till Bispbergs eller Silvbergs Gruva. Men vi har som tidigare nämnts ändå tagit oss upp till Bispberg under 2019 genom att be passagerare gå av tåget och gå den aktuella vägsträckan. Vi har även hittat andra guidade turer för att visa upp Sätters kvaliteter.

Det blir allt svårare att få till det ideella arbetet, vilket märks i alla typer av föreningar inte bara i vår. Om inte alla så nästan alla, vill ha ersättning för sina insatser.

Stölder och skadegörelse på TURiS ingår ju inte i Leaderprojektet men det påverkar och att för tredje gången åka och köpa en domkraft och nya brandsläckare blir drygt. Det mest allvarliga var att någon skruvade av hjulmuttrarna på hjulen. Nu står det på förarnas checklista att alltid kolla av hjulen innan start. Oväntade krångligheter dök upp från tänkta och i grunden positiva finansiärer, då vi försökte köpa tåg 2 från Kina. Det handlade om synpunkter på ekonomisk förening som företagsform, samt önskemål om att ett aktiebolag skulle bildas och krav på import via agentur.

Hur fortsätter projektets verksamhet efter projektets slut

Vi har en stark ambition att arbeta vidare i verksamheten och dessutom utveckla den med ytterligare ett tåg för att få högre omsättning i ett affärsmässigt perspektiv. Den framtidsinriktade workshopen den 1 oktober 2019 gav oss en grund för att fortsätta, vilket innebär att vi under november 2019 kallar till en extra föreningsstämma.

Tänkt framtida organisation

Vilka rekommendationer skulle ni ge till andra som vill genomföra liknande projekt?

Ta hjälp av erfarna personer att skriva ansökan. I vårt projekt hade vi gedigen kompetens av att skriva EU ansökan och att skriva förfrågningsunderlag inför

upphandlingar. Vilket inte varit aktuellt för oss i projektet men ändå är, menar vi, en viktig erfarenhet i projektledningsarbete. Vi tyckte ändå att det var svårt. Det svåraste var att vi redan i februari 2016, skulle ha ett svar på hur allt skulle se ut efter projektets slut i oktober 2019.

Den andra rekommendationen är att våga och pröva.

Hade projektet genomförts även utan stöd

Ja, men det hade aldrig kunnat genomföras så gediget som det gjorts inom många områden. En av framgångsfaktorerna är att vi arbetat med ett kvalitetsledningssystem som det inte skulle funnits kraft till utan stödet från Leader.

Har stödet bidragit till att verksamheten finns kvar

I hög grad. Med stödet har vi vågat pröva olika modeller för olika processer som tex, tidtabellturner, abonnemang och event. Vi har tagit oss tid att först göra en grafisk profil och med den som grund skapa en kommunikationsplan. Vi har kunnat använda mediaföretag för att ta fram mallar för annonser så att vi kan göra mer marknadsföringsmaterial inhouse.

Hade ni med ideella resurser i projektet

Ja. Vi har kallat det för ideellt arbete som vi beskrivit under avsnittet om stödprocesser. Förutom projektledarens, webmasterns och ekonomiansvariges ideella tid som reglerades i ansökan har alla övriga styrelseledamöter och medlemmar ställt upp så mycket de orkat. Vi har utöver det haft andra ideella krafter i form av konduktörer, värdar, guider, och tekniskt kunniga som följt oss och ställt upp när så har behövts.

Beskriv det ideella arbetet

Hela TURIS verksamhet bygger på ideella resurser. Styrelse och medlemmar har inget arvode. När vi i detta projekt har beräknat kostnaderna i budgetmallen har vi vad gäller projektledare, ekonomiskt ansvarig och webmaster lagt oss på en nivå som innebär att

det fortfarande finns arbetstid som är ideell. Projektledaren ska enligt vår ansökan arbeta 1650 timmar ideell tid, Webmastern 413 tim ideellt, samt ekonomiansvarig 516 timmar ideell tid. Projektet har vid en sammanräkning överträffat timmarna med ideellt arbete.

Styrelsemöten, referensgruppsmöten och workshops är ideellt arbete för alla deltagare (ej för projektledaren som närvarat vid dessa möten inom ramen för sitt lönearbete.)

Styrelseledamöternas och ordförandens olika säljsamtal, dialogmöten och möten för strategisk planering bygger på ideellt arbete. Projektet har haft dialogmöten kring en broschyr i Stora Skedvi och ett dialogmöte om crowdfunding i Stora Skedvi.

Projektledaren har deltagit på stadsmöten med köpmän och andra som är aktiva i centrala i Säter. Med ideella krafter har vi planerat och genomfört musikevent med gruppen Tacobock. Med ideella krafter har vi kunnat genomföra en författartur, Barnens sång och lektåg. Andra exempel är konduktörsarbete vid Säterstampen, flera år i rad. berättare och värdar på Spöktåget.

Under första sommaren hade TURiS ideellt arbetande vakter med walkie-talkie vid nerfarten till Säterdalen för att TURiS inte skulle behöva möta trafik i backen, eller få stopp i uppforsbacken på grund av andra fordon. TURiS har en alldeles egen bloggare för att öka allmänhetens relation till TURiS, helt på ideell basis. TURiS. Vi har haft sponsorer som lånat ut släpvagnar utan kostnad. Glädjande nog tycker alla som hjälpt och fortsatt hjälper oss att det är fantastiskt roligt med TURiS

Hur stort blev det ideella värdet som ingick i projektet. Berätta vad det ideella arbetet bestod av

Det sammanlagda antalet arbetade ideella timmar i projektet är 4 485,5 timmar eller uttryckt i ekonomiskt värde 986 810 kronor, vilket ska jämföras med beloppet i ansökan som uppgick till 703 340 kronor.

Beskriv de övriga ideella resurserna det kan vara en lokal vi inte betalat hyra för eller byggmaterial som någon skänkt

Vi har fått en domkraft i reserv efter att tre blivit stulna värde 1499 kr (Biltema). TURiS har disponerat en kontorslokal om 1 rum med pentry utan att betala hyra på Västra Långgatan 17 ,783 30. Egentlig månadshyra 4020 kr/månad årshyra 48 240 tkr. Vi har en förare som inte velat ta ut full lön eller milersättning vid transport av TURiS från Säter till Falun motsvarar 10 tim á 200 kr (inkl OB) samt milersättning med 8x 18:50. Värde totalt 2148 kr. Totalt 51 887 kr.

Hur många timmar sysselsättning per år som är bestående efter projektets slut har projektet skapat för kvinnor. Tjänsterna ska vara nyskapade

På säsong under 2019 har vi haft minst 1 Kvinnlig konduktör och transportör motsvarande 60 timmar. I framtiden med två tåg kan det bli fler.

Verksamhetschef kommer från senhösten 2019 med 400 timtjänst på helår, som kan öka i takt med att lönsamheten ökar.

Hur många timmar sysselsättning per år som är bestående efter projektets slut har projektet skapat för män. Tjänsterna ska vara nyskapade.

På säsong kommer vi att ha manliga anställda med minst 1070 timmar (ett tåg). Med två tåg blir det naturligtvis väsentligt mer. Trafikplanerare som anställs under hösten 2019 kommer att ha en 15% tjänst på helår. Webmaster kommer att ha 8% tjänst på helår och ekonomiansvarig 7%.

Hur många nya företag har projektet skapat Nyskapade oavsett organisationsform

Projektet har skapat TURiS ekonomiska förening i nuvarande skepnad samt enligt gällande plan aktiebolaget TURiS för operativ drift.

I övrigt kan vi bara understryka att TURiS varit en möjliggörare för Sätters företagare att öka sin lönsamhet. Tidigare i redovisningen har vi redovisat att Sätters köpmän och restaurangägare uttalat vikten och värdet av att TURiS stannar till vid Salutorget. På samma sätt stannar det i Säterdalen där särskilt Fäboden och Folkparken har lyft fram att när TURiS kör så ökar kundtillströmningen. Ett annat exempel som ofta lyfts fram är hur många fler kunder som Sätters innerstad fick vid eventet " Pumpakungens återkomst".

Resultat för indikatorer av Jordbruksverket (kryssrutor)

Ökad kompetens eller lärande Ja

Nya samarbeten eller nätverk Ja

Ny eller innovativ teknik eller tjänster. Ja

Ökad lönsamhet för ditt företag Ja

Ett bättre klimat Ja

Fler jobb ja

Utveckling av den lokala landsbygden Ja

Hur många nya produkter har projektet skapat? Produkter som tillverkas lokalt och skapar försäljningsintäkter.

TURiS har skapat nya tjänster i besöksnäringen i form av som tidtabellsturer, med möjlighet för fler att ta sig ner och upp från Säterdalen och att färdas runt i Sätters trästad. Andra nya tjänster för de som efterfrågar tjänsterna är guidade resor med tåg i Säter, Falun, Borlänge alla med olika tema. TURiS erbjuder dessutom tjänsten att hyra ett tåg= Abonnemang för fest eller kickoff eller jubileum eller till föreningsverksamhet. Vi har transporterat till Skördeloppet med guddad tur, kört runt Hedemora under Kulturnatten kört guddad tur för alla som köpt bostad genom viss fastighetsmäklare, skjutsat äldre till seniormässa i Säterdalen. Genom att kunna erbjuda abonnemang har ett parkeringsbolag i Falun kunnat erbjuda turer mellan olika event och stadens största parkeringsplats, för att minska trafiken i innerstaden. Äldreturer för de som bor i särskilda boendeformer och på korttidsboende i Säter har bidragit till att äldre fått komma ut och se något annat. En resa ofta i kombination med gofika på något närbeläget café. Andra tjänster som erbjudits är att företag kan annonsera om sin verksamhet i eller på tåget. Antingen via skyltar eller också med flygblad eller muntligt

via förare. Lokföraren har mikrofon och kan berätta om extraerbjudande under tex en viss dag. Det har hänt bl.a. en loppis vid skogsparken i Säter fick fin reklam via TURiS under Säterstampen för ett par år sedan.

Totalt har våra nya tjänster lett till att över **18 000** personer har åkt med tåget TURiS under åren 2017-2019. [Tjänster under åren 2017-2019 \(bilaga 23\)](#). [Sommar med TURiS i Säter \(bilaga 24\)](#).